

Visen fra Livø.

Ved C. Behrend.

I dette Tidsskrifts 3die Række VI. Bd. p. 213 har Hr. Lærer H. P. Kristensen fremsat en Tvivl om, at Laurits Engelstofts Udtalelse var korrekt, naar han siger, at den af ham (samme Steds p. 50) meddelte Vise var fundet af Pastor Lillelund paa Livland, og han udtaler den Formodning, at Visen helt eller delvis skyldes Engelstoft selv.

Hans Grunde kan vistnok gengives omtrent saaledes:

1) Livø var kun beboet af et Par Bønder og har hverken Kirke eller Præst; det vilde derfor være mærkeligt, om denne lille Ø skulde blive »Beriger af dansk Digtning«, særlig med et Vers, der handler om Præstekald. — Men Engelstoft siger jo ikke, at Visen er skrevet paa Livø eller af Mænd fra Livø; kun at den er bleven fundet paa en af Gaardene der paa Øen.

2) Versemaalet er saadant, at Visen ikke kan være sunget, hvorfor den ikke »i længere Tid har kunnet holde sig i Folks Erindring«. — Dette er meget muligt; men den kan jo godt være bleven nedskrevet og være overleveret i Afskrifter, hvoraf en er kommet til Livland.

3) Den synes at have haft mere end en Forfatter; thi der er i den en »Blanding af folkelig og lærd Versekunst«; at Forfatteren var lærd ses af de anvendte latinske

Ord og Former og de gamle Gudenavne. — Men jeg indser ikke, hvorfor en »lærd« Forf. ikke skulde kunne skrive i folkelig Stil. Jeg antager, at Forf. har været en Teolog, som forgæves har søgt et Præstekald og i Harme over Afslaget har skrevet denne Paskvil.

4) Mænd, der har beskæftiget sig med Mors' og Livøs Historie, kender ikke Visen, og »iblandt Biblioteksfolk og Folkemindesamlere er den ukendt«. — Jeg indrømmer, at jeg ikke kendte Visen, da jeg udgav Engelsstof's Optegnelser; men jeg har siden truffet Afskrifter af den i det kgl. Bibliotek (Thotts Samling 4° 1525 o. a. St.). Dens Titel er: Allerunderd. Supplique om et Kald til Juncker Klokketaarn, Guds Huuses Pave og Enevolds Kirke-Ridder, offereret af Herrens ringeste Skoe-Putzer, Peder Næseviis. Da disse Afskrifter, hvori de af E. citerede Linier genfindes næsten ordret, er fra Midten af det 18de Aarh. eller kort efter, er det umuligt, at Engelstoft kan have haft noget med dens Affattelse at gøre. Derimod er det vistnok rigtigt, at E. har sympatiseret med Satiren over Præster og Herremænd, og dette er altsaa Grunden til, at han har optaget Visen i sine Dagbogsoptegnelser.

Naar endelig Hr. K. mener, at de sidste 4 Linier staar uden Sammenhæng med den øvrige Del af Visen, saa er Skylden derfor »Peder Næseviis's; thi de findes ogsaa i den gamle Afskrift ganske som hos E., undtagen at der hos E. (som jeg i en Note gjorde opmærksom paa) mangler et Par Linier, nemlig:

Mand tit jo støder Arm og Knæ
Og sig paa Torne stikker.

